

Eksklusive saker for abonnenter av TA avis: papir, e-avis eller ipad - android

Moderne vri på Ibsen-klassiker

Side 51

Slik blir neste trinn på Klosterøya

Side 12-13

TA

– Vi har dekning ved vinduet i andre etasje

Side 14-15

ONSDAG 13. FEBRUAR 2013 NR. 37 - 91. ÅRGANG - LØSSALG KR. 20.00

TOVE DALENE WÆRNES

Forening med høns på hjernen

FOTO: ORNULF HJORT-SØRENSEN

- I Norge fins det en forening for alt. Selvsagt også for de som har høner i hagen.
- I Grenland føres arven etter de stolte hanene Kåte-Knut og Klage-Hugo videre, i
- krisesituasjoner også ved hjelp av en helt spesiell kuvøse.

SIDE 6 OG 7

7 041640 000015

Hva med en sån

SKIEN: Man kunne jo ha skrevet om at de vaglet seg rundt bordet og kaklet i vei, og at alt bare ble eggerøre da de diskuterte om høna eller eggët kom først, og at det nye medlemmet fra Hønefoss egentlig er fra Eggedal.

ØRNULF HJORT-SØRENSEN
ornulf.hjort-sorensen@ta.no

Det skal vi ikke. Vi skal heller ikke hakke på alle de hardkokte skrønene om han som fikk seg høne. Men en eggstraordinær, liten historie fra virkeligheten blir det.

Vaffelduften damper ut i 11,5 kuldegrader og blir nesten til snø, mens en tungrocklåt dundrer fra Ipad-docken.

Mannen som vinner rundt med kaffeposen og vaffelhørsa, er Jarle Hagen. Det er medlemsmøte i Grenland hagehøns, og han er hanen i ..., umskyld - sjefen.

PENGE-RØRE

- Hei! Jeg skal bare få unna resten her. Slå deg ned, sier Hagen og klapper det doble vaffeljernet igjen før han skrur av 80 desibel amerikansk metal.

- Før, da vi var på Handelsstevnet, kunne det gå unna 5000 plater. Det ga kroner i kassa. Nå går det mest på tradisjonen. Men vi hadde hønsefrikassé her en kveld. Kokken kom ikke, så det ble meg. Men det ble bra.

GAME IKKE OVER

Grenland hagehøns går litt på tomgang nå, det første året uten Barnas gård på Handelsstevnet, som ble nedlagt i fjor. Foreløpig har de ikke funnet noen annen, større scene der de kan bruse med fjøra. Dyrsku'n blir for voldsomt.

Imens lever foreningen lever i beste velgående med 15-20 aktive medlemmer som har rasehøns som hobby, matauk og generell, sosial moro. Med familiemedlemmene - for mye handler om nettopp det - familiehygge, teller de rundt 50-60, forteller Hagen.

SUTRE-HUGO

- Kan man hygge seg med en høne, kose seg med dem som en bikkje?

- For all del, ja. Mange har høna i en barnevogn fra de er kyllinger, unger tenker jeg på da. Jeg har slutta med det. Man kan snakke med dem, venne dem til stemmen din. Min første het Hugo. Han bare klaga.

- Det er fascinerende bare å sitte og studere dem. Det er flotte fugler. Nydelige farger og spill i fjøra. Og vet du, forskjellen på våre høns og produksjonshøns, er at våre er lykkelige, sier Jarle Hagen.

KALDE GUFFEN

Han er litt berømt. Det er han med Guffen og gaupa. I grålysninga for to år siden sto plutselig gaupa inne i buret til kalkunen og dama. Men Guffen, som hadde overlevd både hauke- og reveangrep, skremte nesten pelsen av det gulgrå råskinn - med god hjelp av husets folk, skal det sies. Kjempekatta før til

skogs, men la seg senere på vakt på en knaus like over hønsehuset. Forgjeves.

- Guffen er død nå. Han sovnet stille inn for et år siden, i en alder av 12 år. Jeg hadde ham på fanget og hold ham i vinga da det var slutt.

SJEL OG SJEL ...

- Ja, man får jo et forhold til dem, når man har dem så lenge som i fem-seks-syv og mer, sier Tor-Åge Steinbakken.

- Har de sjel?

- Vel ... De har sine personligheter, sine væremåter. Noen kakle og bærer seg fælt. Andre er roligere.

- Hønsehjerne er vel ikke akkurat noe å ha på CV-en. Er de idioter?

- Jeg kan vel kanskje bekrefte det, ja. Det er nok ingen hjemme, for å si det sånn. Men vi liker dem.

KÅTE-KNUT

- Spiser dere dem?

- Er du gæren! Man spiser da ikke sine venner!

- Har alle sine haner, eller går de på rundgang?

- De fleste har sine egne. Men en hane er en hane, vet du. De hopper på det som er. Da blir det kjærlighetsbarn. Vi kaller dem det, sier Hagen.

- Glenn hadde en som het Kåte-Knut. Han høvla over alt!

Sølvi Dale Henriksen ler.

- Ja, over hønene demmes også, Jan og Sølvis. Vi er naboer. De er frittstående, hønene altså, parerer Glenn Døvik. - Sølvi satte truse på'n. En god gammel-dags underbukse. Med gyf!

SOSIALT

- Rekruttering? Jo da, det slenger da noen innom i ny og ne. Noen barnefamilier også. Det er en kjempes hobby, vet du. Artige dyr. Mye bedre enn kanner, spør du meg. Og mye mer lettstelte. For ikke å snakke om eggene. Så lenge de har fôr og vann kan du reise bort også.

Grenland hagehøns har møter hver siste mandag i måneden, klokka 19.00 på klinikk Soleo i Snelvedtveien 383 på Løberg i Gjerpensdalen. Og selvsagt er de på nettet: tuppe.no. Der ligger det. Det koster ikke mer en et par sixpack egg å bli medlem.

Sosiale samlinger står høyt på dagsorden, inkludert turer i Norge og utenlands på utstillinger eller bare for hygge. Ski- og akedager med ungene, og et og annet eggeløp for de voksne, hører med.

Men mens vaffelfatet tømmes og de siste bildene er vist på skjermen, understreker gjengen på Løberg at det selvsagt handler om høner, rasehøns og rene eggprodusenter, som noen også har til husbruk.

For «hjemmelaga» egg er uslåelige.

- Og de er utrolig gode til baking, sier Kristine Tufte?

KJÆRLIGHET: Deler av Jarle Hagens hønsehuse er en salig blanding av rasehøns. Med diverse haner i gården blir det ofte og eggene er en deilig bonus. Påfuglen gjemmer seg bak stubben.

- Hvordan da?
- Bakverket blir så luftig!

EKTE BARMHJERTIGHET

Apropos egg; her er den eggstraordinære historien:

Sølvi Henriksen hadde pakket picknick-kurven. Ungene var klare, på vei til sommeravslutning på skolen, da et egg trilla ut fra huset i den flytbare hønsegården på plenen. Egget sprakk. Inni lå et lite, nesten livløst svart krek.

Ingen av hønene ville vedkjenne morskapet, og gikk vekk da matnor la stakkaren under fjøra. I mangel av et varmelampe, med klokka tikkende farlig fort og ungene i bilen, tok fru naturmetoden i bruk. Vips befant det premature nurket seg i sann-

synligvis noe over 36,8 graders kvinnelig himmel, det vil si varmsomt anbrakt i det lune redet der noen og enhver sikkert kunne ha trivdes, som blindpassasjer under blusen til Fru Henriksen. Og da sønnen hadde sunget sin siste sang før skoleferien, begynte det å pipe mer enn godt er fra der det normalt ikke piper. Ulykkesfuglen hadde kommet seg betrakkelig, og strakte hals mot verden.

- Så da kunne jeg jo like gjerne la ungene få hilse på'n, ler Henriksen.

Snakk om lykkelig barndom. Tor Arvid, oppkalt etter en bekjent, lever å beste velgående i familiens hage på Venstøp.

- Vaflene var gode. Var det mye egg i røra?

- Ja, jøss. Massevis. Fra lykke-

lige høner, garanterer formann Jarle Hagen.

FAKTA

Høne, høns

NAVN: (Gallus gallus domesticus) fra gammelengelsk og - germansk hen/hahn, fugl som synger.

OPPRINNELSE: Man tror at høns først ble brukt som husdyr i India. Tamme høns kom til Norge for 2000 år siden.

LYDER: Høner kommuniserer, blant annet gjennom lydsspråk. Det er identifisert over 20 lyder med spesifikt meningsinnhold.

RASER: Høns blir hovedsakelig delt inn i tre grupper: eggleggere, kjøtt høns og rasehøns. Det er rundt 500 forskjellige raser i verden.

n en i sommer?

GODSAKER: Vaktler er godt i gryta og eggene er ikke bare en delikatesse, men også en sunnhetsbombe. Brukes som hagehøns, de også.

NESTENVILT: Gullfasanhøner er også gourmetmat. Hagehøns-holdere behøver ikke å jakte på dem.

EGG NOK: Det er ike manko på egg i vaflene, på medlemsmøtene i hønsesforeningen. Formann Hagen og gjengen har stekt noen titusen siden starten i 1996.

kjærlighetsbarn av det. Hagehøns er et alternativt kosedyr, selv om de er stein dumme, mener hagehønsforeningen,
FOTO: ØRNULF HJORT-SØRENSEN

UBUDEN GJEST: – Vi er fin liten gjeng, med alle slags folk. Det er det som er artig. Og det er jo det sosiale, da, som teller mest. Nøtteskrika i kjeften på Mikkel var det eneste fjærkreet på møtet denne gangen. Reven hadde uflaks da han prøvde seg på tuppene til Hagen. Bak fra venstre: Vigdis Sønstebø, Glenn Døvik, Per Anders Tufte, Bente Steinbakken, Karl Ivar Isaksen, Nils Venstøp, Kristine Tufte, Foran fra venstre: Sølvi Dale Henriksen, Mikkel Rev, Jarle Hagen, Martin Holm og Tor-Age Steinbakken.

RANG: Hanene finner fort ut av det, etter å ha vært i fjøra på hverandre. Den tøffeste blir sjef og får best tilgang til dte annet kjønn. Om noen av disse karene er like balstryrige som avdøde Kåte-Knut, vites ikke.